

בש"פ 6702/14 - מדינת ישראל נגד אברהם (נמרוד) אילוז, יניב אילוז

בבית המשפט העליון

בש"פ 6702/14

לפני: כבוד השופט י' דנציגר

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. אברהם (נמרוד) אילוז

2. יניב אילוז
תאריך הישיבה: י"ג בתשרי התשע"ה (7.10.2014)

בשם המבקשת: עו"ד אושרה פטל-רוזנברג

בשם המשיבים: עו"ד מיכאל עירוני

החלטה

בקשה למעצר עד תום הליכי הערעור לפי סעיפים 21 ו-22(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) אשר הוגשה בד בבד עם הודעת ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופט מ' דרורי) בת"פ 8283-04-14 מיום 5.10.2014, במסגרתו זוכו המשיבים מן העבירות שיוחסו להם בכתב האישום.

תמצית הרקע העובדתי

1. ביום 4.4.2014 הוגש כתב אישום כנגד המשיבים - אשר תוקן ביום 13.4.2014 לבקשת המבקשת - בו יוחסו עמוד 1

למשיבים עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, על-פי סעיף 33 יחד עם סעיף 335(א)(1) ו-(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), והחזקת סכין שלא כדין, על-פי סעיף 186(א) לחוק העונשין.

2. על-פי עובדות כתב האישום, בין המשיבים ובין משפחתו של ירון כהן (להלן: כהן) קיים סכסוך קודם. ביום 21.3.2014 נסע כהן עם בניו ברחוב מסוים בירושלים ובאותה עת התקרבו המשיבים לרכבו של כהן, כאשר הם נוסעים בניגוד לכיוון נסיעתו. המשיבים וכהן עצרו את רכבם זה מול זה, במרחק מטרים ספורים, יצאו מכלי הרכב כאשר הם חמושים במוטות ברזל ובסכינים והחלו לתקוף אלו את אלו. המשיבים דקרו את בניו של כהן - מאור ודניאל - והכו אותם במוט ברזל. כהן ודניאל דקרו את המשיב 1, תוך שמאור מכה את המשיב 2 במוט ברזל. הצדדים השליכו אבנים אלו על אלו וכאשר נכנסו המשיבים לרכב והחלו בנסיעה, נתלה כהן על רכבם. לכהן ולבניו נגרמו חבלות, פצעים וחתכים. כן נגרמו למשיב 1 חבלות ופציעות בגינן הוגש כתב אישום גם כנגד בני משפחת כהן.

3. ביום 10.4.2014 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר בנוגע למשיבים והורה על מעצרו של המשיב 2 עד תום ההליכים (ערר שהוגש לבית משפט זה נדחה ביום 1.5.2014 (השופט א' רובינשטיין)) וכן על עריכת תסקיר שירות מבחן בעניינו של המשיב 1. ביום 14.5.2014, לאחר שהוגש התסקיר, הורה בית המשפט גם על מעצרו של המשיב 1 עד תום ההליכים.

4. ביום 1.6.2014 התקיים דיון במעמד נציגי המבקשת בלבד, במהלכו נמסרו לבית המשפט המחוזי הסברים כללים בנוגע לתעודת החסיון שהוצאה ביום 13.5.2014. בהמשך אותו היום, התקיים דיון בעתירה לגילוי ראייה חסויה במהלכו ביקשו המשיבים כי בית המשפט יורה על גילוי המקורות שמסרו את המידע המצוי בפרפראזות אשר מתארות ידיעות לפיהן כהן התכוון לפגוע במשיבים, וכי לצורך כך פנה כהן לעבריינים על-מנת להשיג אמצעי לחימה. כמו כן, הפראפרזות מתארות ידיעות לפיהן תכננו גם המשיבים לפגוע בכהן וכי גם הם ניסו להשיג אמצעי לחימה לצורך כך. נטען כי גילוי המקורות דרוש לצורך ביסוס טענת הגנה עצמית. המשיבים ביקשו לטעון כי ידעו שהם מאוימים על-ידי כהן וכי נפלו קורבן ל"כיפה אדומה". זאת, בעיקר על-בסיס ידיעה מספר 14-0134-076 אשר זהו תוכנה: "בהמשך לסכסוך הקיים של ירון כהן והאחים אילוז, ביום שלישי בערב הגיעו ירון כהן וכפיר ששון לבאגט של נמרוד אילוז בבר אילן וחיפשו לפגוע בו או באחים שלו, האחים אילוז לא היו בחנות. בעקבות הכוונות הממשיות של ירון לפגוע באילוזים בימים הקרובים [מחיקה]".

5. בתום מספר דיונים בעתירה ולאחר מספר הצעות מטעם בית המשפט המחוזי בנוגע להסכמות אפשריות בין הצדדים באשר לרמת ידיעתם של המשיבים בדבר האיום שניצב בפניהם מצד משפחת כהן, קבע בית המשפט כי "הבקשה להסרת החסיון ולגילוי המקור של הידיעות נשוא המחלוקת תידון בשלב מאוחר יותר, במועד שעו"ד עירוני יחפוץ בו, לפי התקדמות הראיות בתיק". ביום 29.7.2014 החלה פרשת התביעה בתיק, נשמעו מספר עדי תביעה וביניהם כהן. בסוף חקירתו חזר בא-כח המשיבים וביקש את שמות המקורות אשר מסרו את הידיעות המודיעיניות. בשלב זה, פנה בית המשפט לבא-כח המבקשת וביקש כי בישיבה הבאה יובא לעדות המקור אשר מסר את הידיעה המודיעינית. בהמשך הדיון העמיד בית המשפט בפני המבקשת שתי אפשרויות דיוניות: האחת, להצהיר כי המשיבים ידעו כי קיים איום קונקרטי עליהם מצד משפחת כהן, כנקודת מוצא לשאלת ההגנה העצמית; השניה, להביא לעדות את המקור המודיעיני שמסר את הידיעה הרלבנטית הנדרשת לביסוס טענת ההגנה העצמית של המשיבים.

6. ביום 22.9.2014 התקיימה ישיבת הוכחות בה הכריזה המבקשת "אלה עדי" ובית המשפט המחוזי הסב את תשומת ליבה לכך שיש להעיד את המקור כעד תביעה אחרון מטעמה. המבקשת שבה וטענה כי היא אינה רואה בו עד מהותי להוכחת אשמת המשיבים או להפרכת טענת הגנתם, וציינה כי המסגרת הדיונית להעדתו של המקור קבועה בסעיף 167 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי), כעד מטעם בית המשפט. כמו כן, ביקשה המבקשת, לקיים דיון במעמד צד אחד בשנית. בית המשפט המחוזי קבע כי המקור יהיה עד מטעם בית משפט ושמיעתו תיערך בתום פרשת ההגנה. ביום 5.10.2014 התקיימה ישיבת הוכחות נוספת ונסתיימה פרשת ההגנה. בישיבה זו חזר בית המשפט והודיע כי על המבקשת להביא את המקור לעדות, ואילו המבקשת, מצידה, חזרה וביקשה לקיים דיון בעתירה לגילוי ראיה חסויה במעמד צד אחד. לאור הודעת בית המשפט כי על המבקשת להחליט באשר לאחת מן האפשרויות הדיוניות אשר העמיד בפניה פן תואשם בבזיון בית המשפט או תשא בהוצאות בסך 10,000 ש"ח בגין כל עיכוב בהבאת המקור לעדות, ולאחר התייעצות בסד זמנים דוחק, הודיעה המערערת כי היא חוזרת בה מכתב האישום מן הטעם שהעדת המקור חותרת תחת החסיון.

7. בעקבות כך, הורה בית המשפט המחוזי על זיכוי המשיבים מן העבירות שיוחסו להם בכתב האישום. המבקשת ביקשה את המשך מעצרו של המשיבים לצורך הגשת הערעור, על-פי סעיף 63 לחוק המעצרים. בית המשפט נעתר לבקשת המבקשת באופן חלקי והורה על מעצר המשיבים עד ליום 7.10.2014 בשעה 12:00.

8. ביום 7.10.2014 בשעה 10:30 התקיים דיון בבקשה לפני. בתום הדיון החלטתי בהסכמת בא כוח המשיבים כי מעצרו של המשיבים יוארך עד להחלטה אחרת של בית משפט זה.

תמצית נימוקי הבקשה

9. המבקשת - באמצעות באת כוחה, עו"ד אושרה פטל-רוזנברג - טוענת כי יש להותיר את המשיבים במעצר עד לתום הליכי הערעור. לטענת המבקשת קיימות בידיה ראיות לכאורה להוכחת העבירות המיוחסות למשיבים, ביניהן האזנת סתר ממנה עולה כי המשיבים הפתיעו את בני משפחת כהן ותקפו אותם במוטות ובאמצעות סכין; אמרות המתלוננים במשטרה; עדי ראיה שסיפרו על האירוע מנקודת מבטם וראיות פורנזיות אשר סותרות את טענתם הראשונית של המשיבים לפיה לא נכחו כלל בזירה. בנוסף, נטען כי נסיבות ביצוע העבירות, כמתואר לעיל, מקימות נגד המשיבים עילת מעצר על-פי סעיפים 21(א)(1)(ב); 21(א)(ג)(4) לחוק המעצרים, הואיל והעבירות בוצעו באלימות קשה ובאכזריות. כמו כן, נטען כי למשיבים עבר פלילי מכביד בעבירות שונות, ביניהן אף עבירות אלימות הדומות לאלה בהן הואשמו במקרה דנן, המחזק אף הוא את המסקנה בדבר מסוכנותם הרבה והיעדר האפשרות לחלופת מעצר בהליכי הערעור. לטענת המבקשת, סיכויי הערעור על פסק הדין המזכה הם טובים, ומאחר ונסתיימה מלאכת שמיעת הראיות צפוי המשפט להסתיים תוך זמן קצר ביותר.

תמצית תגובת המשיבים

10. לטענת המשיבים - באמצעות בא כוחם, עו"ד מיכאל עירוני - העדתו של המקור, כעד מרכזי, היתה ועודנה

חיונית על-מנת לפרוש לפני בית המשפט המחוזי את התמונה העובדתית המלאה בנוגע לטענת ההגנה המרכזית, באשר לידיעתם הסובייקטיבית של המשיבים על כוונתם של בני משפחת כהן לפגוע בהם. נטען, כי בנסיבות אלה, שבהן יש בהעדתו של המקור כדי לסייע באופן מהותי בהגנתם, נסוג האינטרס שבחסיון המידע. כן נטען כי ניתנו למשיבה מספר הזדמנויות לשקול את עמדתה בנוגע להבאת המקור לעדות וכי חרף עברם הפלילי המכביד של המשיבים, המדובר הוא בעבירות אשר בוצעו לפני כעשור ויש בכך כדי להפחית ממסוכנותם. לבסוף, עמד בא כוח המשיבים על הקושי האינהרנטי הטמון במעצרו של נאשם אשר זוכה מאשמתו. נטען, כי נסיבות אלה מחייבות את שחרורם של המשיבים.

דיון והכרעה

11. ככלל, בקשה למעצרו של נאשם שזוכה עד לתום הליכי הערעור אינה בקשה שבשגרה ובית המשפט יעתר לה במקרים חריגים בלבד [ע"פ 1708/06 מדינת ישראל נ' דדון (26.2.2006)], פסקה ה'; בש"פ 3675/14 מדינת ישראל נ' פקיה (1.6.2014), פסקאות 9-10] (להלן: עניין פקיה). אני סבור כי המקרה דנן נמנה על מקרים חריגים אלו. בענייננו זוכו המשיבים מהאישומים אשר יוחסו להם עקב החלטת המבקשת לחזור בה מכתב האישום, זאת, כאמור, עקב חששה כי העדתו של המקור - אף מאחורי פרגוד ותוך עיוות קולו - תביא לחשיפתו ותחתור תחת תעודת החסיון שהוצאה. הגם שבמקרה דנן נסתיימה שמיעת הראיות, אין בפסק דינו של בית המשפט המחוזי קביעה פוזיטיבית לפיה לא עמדה המבקשת בנטל המוטל עליה להוכיח את אשמת המשיבים. לפיכך, אני סבור כי גם לאחר זיכוי המשיבים ישנה נפקות לקביעת בית המשפט באשר לקיומן של ראיות לכאורה אשר הצדיקו, מלכתחילה, את מעצרו של המשיבים עד תום ההליכים. לכן, נראה כי קיים הבדל בין זיכוי אשר יש בו קביעה פוזיטיבית, בסופו של ההליך, אף אם מדובר בזיכוי מחמת הספק, בנוגע לאשמת הנאשם ובין זיכוי אשר נבע מחזרה מכתב האישום עקב החשש מפני פגיעה בחסיון ובזהותו של מקור מודיעיני [עניין פקיה, פסקה 11]. משכך, סבורני כי במקרה דנן אין בזיכויים של המשיבים בכדי לשנות מנוסחת האיזון הנהוגה ופוחת המתח הטבוע שבין עובדת זיכויים ובין הותרתם במעצר. לפיכך, בחינת סיכויי הערעור והראיות הקיימות, מסוכנות המשיבים, עברם הפלילי, חומרת העבירות בהן הואשמו ומשך הזמן בו היו נתונים במעצר מלמדים כי דין הבקשה להתקבל.

12. הן המבקשת הן המשיבים טענו לפני באשר לשוני והדמיון שבין המקרה דנן והעניין אשר נדון בע"פ 351/14 מדינת ישראל נ' פקיה (16.2.2014) שם חזרה המשיבה מכתב האישום נוכח טענת חסיון ולפיכך זוכו המשיבים שם. בית משפט זה קבע כי:

"ככלל על בית המשפט, הדן בעתירה לגילוי ראיה לפי סעיפים 44-46 לפקודת הראיות, לעיין בראיות החסויות, וכן לקיים דיון במעמד צד אחד לשם שמיעת הסברים באשר לטענת החסיון. זוהי דרך המלך לבירורן של עתירות כאמור. דרך זו מאפשרת לבית המשפט הדן בעתירה לגילוי ראיה לקבל החלטה מושכלת, על-יסוד כלל הנתונים הרלבנטיים" (שם, השופט א' רובינשטיין, פסקה טו).

משכך, בוטל זיכויים של המשיבים באותו עניין והתיק הוחזר לבית המשפט המחוזי על-מנת שישמע את גורמי המדינה במעמד צד אחד. מבלי לקבוע מסמרות באשר לסיכויי הערעור, במקרה דנן התקיים כאמור דיון קצר ביום 1.6.2014 - בלא נוכחות בא כוח המשיבים שאיחר להגיע - במהלכו נמסרו לבית המשפט המחוזי הסברים כלליים בלבד בנוגע לתעודת החסיון שהוצאה ולא נדונה שאלת העדתו של המקור. שאלה היא האם היה באותו דיון די בכדי לספק לבית

המשפט את התמונה המלאה באשר לראיות החסויות, ליתן הסברים באשר לחומר החסוי ולחדד ולהבהיר סוגיות אשר העיון במסמכים כשלעצמו אין מספיק כדי להבהיר. שאלה זו מתעוררת גם נוכח בקשותיה החוזרות והנשנות של המבקשת - אשר נדחו כולן - לקיים דיון בראיות החסויות במעמד צד אחד.

13. מכל מקום, נוכח השלב המתקדם במיוחד אליו הגיע ההליך בבית המשפט המחוזי, משהסתיימה שמיעת הראיות; נוכח משך הזמן בו שוהים המשיבים במעצר; נוכח עברם הפלילי המכביד של המשיבים בעבירות אלימות דומות; ונוכח הראיות אשר הצדיקו מלכתחילה את מעצרם של המשיבים עד לתום ההליכים, אשר בהעדר קביעה פוזיטיבית יש בהן עדיין מן הרלוונטיות, חוששני כי אין מנוס אלא להותיר את המשיבים במעצר עד תום הליכי הערעור בעניינם. מסקנה זו מתחזקת נוכח נסיבות ביצוע העבירות החמורות בהן הואשמו המשיבים, המקימות את חזקת המסוכנות הסטטוטורית הקבועה בסעיף 21(א)(ג)(4) לחוק המעצרים. המשיבים הכו את בני משפחת כהן תוך שהם נוקטים באלימות קשה ועושים שימוש בנשק קר, וגרמו לבני משפחת כהן חבלות חמורות וחתכים עמוקים בראש, בצוואר ובכתף אשר בגינם נזקקו למספר תפרים ואף לניתוח.

14. לפיכך, אני מקבל את הבקשה ומורה על מעצר המשיבים עד לתום הליכי הערעור או עד להחלטה אחרת של בית משפט זה.

15. בנסיבותיו המיוחדות של המקרה ערעור המשיבים יישמע בהקדם.

ניתנה היום, ט"ז בתשרי התשע"ה (10.10.2014).

שׁוֹפֵט